

C160 – SWAP2

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

23 februari 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR WAPENHANDEL

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de toepassing van de catch-allclausule bij het verlenen van wapenexportvergunningen	1
Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de IWT-richtlijn over steun aan onderzoeksprojecten met een mogelijke militaire affiniteit	6
Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de geplande aankoop van AIV's door het Belgische leger en de economische compensaties hiervoor	10
Vraag om uitleg van de heer Johan Deckmyn tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de weigering van de minister van Defensie om het aandeel van de Vlaamse luchtvaartindustrie in de bouw van de Airbus A400M te verhogen	11
BIJLAGE	
Overzicht van de catch-allvergunningen: 1 januari 2005 - 31 augustus 2005	19

Voorzitter: de heer Jan Roegiers

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de toepassing van de catch-allclausule bij het verlenen van wapenexportvergunningen

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik had deze vraag om uitleg al ingediend in september, maar door omstandigheden is ze nu pas geagendeerd. Ze heeft echter niet aan actualiteit ingeboet, integendeel.

Mevrouw de minister, tijdens de voorstelling van het halfjaarlijks wapenexportverslag op 3 mei 2005 stelde u dat Vlaanderen moet inspelen op de internationale wetgeving om gelijke tred te houden met de technologische ontwikkeling, en goederen die internationaal vrij zijn niet langer aan exportregelgeving ondergeschikt mag maken. Ook tijdens de bespreking van de beleidsbrief op 1 december zei u dat de catch-allclausule eigenlijk moet worden geherdefinieerd. Dit betekent dat u de intentie hebt om de catch-allclausule uit de bijlage van het Koninklijk Besluit van 2003 te schrappen, waardoor de categorie van 'andere uitrustingen en ander materiaal, bestemd voor het ondersteunen van militaire acties' niet langer een wapenexportlicentie behoeft.

Tijdens de hoorzitting over wapenexporten in 2004 beweerde de woordvoerder van Barco dat al hun producten, met uitzondering van producten ontwikkeld voor de F16 en de update van de C130 Hercules, internationaal vrij zijn. Indien u de catch-allclausule zou schrappen, dan zou voortaan dus vrijwel alle Barco-apparatuur zonder exportvergunning kunnen worden uitgevoerd.

Op de website van Barco lezen we dat het bedrijf verschillende bestellingen van Lockheed Martin voor de levering van 'graphics cards and commercial-off-the-shelf rugged flat panel displays within the framework of the AN/UYQ-70 shipboard console program' ontving. Deze Barco-apparatuur wordt

geïnstalleerd in de nieuwe opgewaardeerde Aegis Destroyers van de US Navy. Barcoconsoles zitten in het hart van het Aegis radar- en raketafweersysteem, dat massaal ingezet werd in de Golfoorlog. Aegis is een compleet systeem dat radars, raketlancering, computerprogramma's en beeldschermen volledig geïntegreerd doet werken. Indien de catch-allclausule wordt geschrapt, dan zou dergelijke apparatuur voortaan dus geen wapenexportvergunning meer behoeven, hoewel het integraal deel uitmaakt van een geïntegreerd hoogtechnologisch wapensysteem en gebruikt wordt in een oorlog die door de VN als illegaal wordt bestempeld. Het gaat heel duidelijk niet om civiele consoles, maar over apparatuur die voor militair gebruik is ontworpen, terwijl Barco zegt dat het eigenlijk geen militaire apparatuur is. Ze hebben ook magnetische immuunsystemen die het mogelijk maken dat onderzeeërs die heel diep varen bestand zijn tegen de magnetische aardstralen. Op die manier kunnen ze in optimale omstandigheden opereren. Ik kan me niet voorstellen dat er veel civiele toepassingen zijn van deze apparatuur. Daarenboven heeft Barco twee dagen geleden beslist om in te stappen in het Joint Strike Fighter-project. Dit alles maakt de catch-allclausule erg actueel.

In de Nederlandse Tweede Kamer wordt een debat gevoerd over de catch-allclausule en wordt ervoor gepleit de te zwakke Nederlandse regelgeving strenger te maken. Zo kwam vorig jaar aan het licht dat een Nederlandse studiegenoot van Abdul Kahn, de vader van de Pakistaanse atoombom, dual-usegoederen – dus met een civiel en militair gebruik – aan Pakistan leverde. Via een verdoken netwerk zouden deze goederen in Libië, Iran en Noord-Korea terechtgekomen zijn. Dit kon omdat de catch-allclausule niet werd toegepast. Ook in het Verenigd Koninkrijk en Duitsland zijn de catch-allclausules momenteel ontoereikend.

Ons land liep dus eigenlijk voorop. Alle dual-usegoederen en goederen die internationaal zijn vrijgesteld maar die militair worden aangewend, hebben tot dusver in België toch een wapenexportvergunning nodig. Dat is goed, en het zou zo moeten blijven. Nu de bevoegdheid over de wapenexportlicenties aan Vlaanderen werd overgedragen, ziet het er naar uit dat de regelgeving wordt afgezwakt. In plaats van

onze voortrekkersrol waar te maken en de andere landen te overtuigen om hun regelgeving aan te scherpen, lijkt de Vlaamse Regering veeleer van plan om de bestaande normen te verlagen.

Mevrouw de minister, klopt het dat u de catch-all-clausule wilt afschaffen of versoepelen? U hebt dat bij twee gelegenheden in het recente verleden al aangekondigd. Zo ja, hoe rijmt u dat met het Vlaamse vredesbeleid, waar we allen voor staan, in theorie althans? Door de catch-allclausule te schrappen zouden een heleboel hoogtechnologische producten, die integraal deel uitmaken van moderne, complexe, geïntegreerde wapensystemen, voortaan vrijgesteld worden van wapenexportvergunningen.

Kunt u verduidelijken hoe de catch-allclausule momenteel geïmplementeerd wordt? Wat wordt precies verstaan onder 'materieel of uitrusting die militaire acties ondersteunen'? De Iran Aircraft Manufacturing Industries, waaraan onlangs een pers is geleverd, is bijvoorbeeld duidelijk een militaire industrie. Ik hoop dat u het ermee eens bent dat daar geen twijfel meer over bestaat. Op de website van dat bedrijf vind je heel duidelijk aanwijzingen en concrete bewijzen van de militaire activiteiten van dit Iraanse bedrijf waar we persen aan hebben geleverd. De Iraanse minister van defensie zegt zelf dat dat bedrijf 'a filiation to the ministry of defence and armed forces logistics' is. Het bedrijf is dus een onderdeel van het Iraanse ministerie van defensie. Het lijkt me dus logisch dat als we daar iets naar uitvoeren, hoe onschuldig dit product op zich ook is, dit onder de catch-allclausule zou vallen. Hoe wordt die catch-allclausule momenteel toegepast, als het mogelijk is dat die persen naar een duidelijk militair bedrijf, in een land als Iran dan nog, kunnen worden uitgevoerd?

Mevrouw de minister, hoe vaak werd sedert de overheveling van de wapenexportbevoegdheid naar Vlaanderen de catch-allclausule toegepast? Om welke producten gaat het en wat zijn de bestemmingslanden? Ik vind het ook interessant om weten hoeveel percent van de exportvergunningen en hoeveel percent van de exportwaarde van de Vlaamse wapenexport onder de catch-allclausule valt.

Verschilt de huidige toepassing van de catch-allclausule met die van de federale regering voor de regionalisering? Zo ja, hoe verklaart en verantwoordt u dit? Deze concrete vragen hebben nog aan actualiteit bijgewonnen door de berichten van Barco om in het Joint Strike Fighter-project te stappen.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, wapenhandel zal altijd een zeer moeilijk beleidsdomein blijven. Groen!, toen nog Agalev, heeft dat ondervonden toen het in de federale regering zat. Intussen zien we dat het nu Vlaamse beleid niet evident is.

Er is een algemene consensus over alle partijen dat Vlaanderen het beter moet doen dan België destijds. Hoe dan ook moet de nieuwe wapenwet die we moeten doen toepassen, meer richtinggevend en strenger zijn. Ik wil het hebben over verwarrende persberichten in verband met de Barco-leveringen voor de Joint Strike Fighter. 'Geen Vlaamse steun voor opvolger F-16' is vandaag een titel in De Standaard. Het Forum voor Vredesactie roept de regering op om geen financiële steun vanuit het rollend fonds te verlenen voor die leveringen. Er wordt in het artikel opnieuw verwezen naar de A400M waarvoor ook al het rollend fonds zou worden gebruikt.

Mevrouw de minister, u hebt de oprichting ervan enige tijd geleden bekendgemaakt. Dit heeft er niets mee te maken. Dit rollend fonds is een steun voor de Vlaamse burgerlijke luchtvaartindustrie. Als de federale overheid reeds enkele jaren geleden uitdrukkelijk heeft besloten om niet in te stappen in het programma van de Joint Strike Fighter, de opvolger van de F-16, blijft dit zo en kan de Vlaamse Regering vanuit haar rollend fonds onmogelijk die leveringen financieel ondersteunen, dat lijkt me vanzelfsprekend. Hierover zou ik van u graag een verduidelijking krijgen.

De commissie heeft vorig jaar Barco bezocht. Het bedrijf heeft ons verzekerd dat het een aantal basisprincipes hanteert. Ik merk dat we blijven afglijden naar die beschuldigingen van deelname aan de wapenindustrie. Ik heb vanmiddag weer een van die hallucinante verhalen gehoord over de wapenwedloop van Amerika, en de te verwachten expansie in China. China zal nooit zo'n wapenindustrie kunnen hebben als de Verenigde Staten, maar het bereidt zich er al op voor. Het wil niet afhankelijk zijn van toelating van derde landen, verwijzend naar het gruwelverhaal, althans in Amerikaanse ogen, met Turkije bij de verschrikkelijke oorlog in Irak. De Amerikaanse overheid zou nu al voorbereidingen treffen om China rechtstreeks met geleide raketten te kunnen beschieten. Dergelijke verhalen zijn en blijven hallucinant. We weten dat enkel het beperken van de wapenhandel het begin van een oplossing kan

vormen. De tegenargumenten zijn natuurlijk legio. Indien wij het niet doen, zal iemand anders het wel doen. Wat moeten we precies onder een rechtstreekse deelname verstaan?

Mijns inziens kan Barco door de productie van medische apparatuur een prachtige toekomst opbouwen. Tijdens ons bezoek aan het bedrijf hebben we de enorme stijging van het economisch belang van hun leveringen aan ziekenhuizen zelf kunnen vaststellen. Ze maken vooral schermen en terminals. Ik zou liever zien dat ze zich hiertoe zouden beperken en zich, ook in onderaanneming, ver van dergelijke leveringen zouden houden. Ik vermoed dat de minister in haar antwoord het Vlaams beleid terzake zal toelichten.

We kunnen ons natuurlijk niet met alles moeien. We kunnen enkel impulsen en incentives geven. Indien we meer doen, zouden we in politieke moeilijkheden terechtkomen. Ik weet zelfs niet of we over de midelen beschikken om ons overal mee te moeien. Ik kijk alleszins met veel belangstelling uit naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: Mijnheer Loones, ik vermoed dat ergens een beetje verwarring is ontstaan. Een groot gedeelte van uw uiteenzetting heeft betrekking op de tweede vraag om uitleg van de heer Glorieux. Ik laat de minister zelf beslissen wanneer ze uw aanvullende vragen beantwoordt.

De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, uit de vraag om uitleg van de heer Glorieux blijkt dat de dual-useproducten nog steeds voor verwarring zorgen. Volgens mij heeft dit in grote mate te maken met het feit dat we nog steeds niet over een Vlaams decreet over de wapenhandel beschikken. Ik heb de minister in deze commissie al meermaals verzocht met een ontwerp van decreet naar het Vlaams Parlement te komen. Een dergelijk decreet zou de Vlaamse volksvertegenwoordigers de nodige duidelijkheid schenken. Bovendien zouden de bedrijven dan ook weten waarmee ze bezig zijn. Ik hoop alvast dat een decreet over de wapenhandel de handicap van het Vlaams bedrijfsleven ten aanzien van de Europese concurrenten zal wegwerken. Is in verband met dit ontwerp van decreet over de wapenhandel al een tijdslimiet vastgelegd?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de voorzitter, het is natuurlijk de opdracht van de minister om de afweging tussen economische doelstellingen en veiligheidsoverwegingen te maken. We mogen het internationaal aspect van deze problematiek evenwel niet over het hoofd zien. De heer Glorieux en de heer Loones menen dat Vlaanderen een voorttrekkersrol moet vervullen. In feite mogen we dit niet als een concurrentieel argument gebruiken. In mijn ogen moet Vlaanderen geen voorttrekkersrol spelen of anderen volgen. Het lijkt me veel logischer deze zaak op Europees niveau te bespreken. Indien wij een strenge regeling zouden opstellen en de rest van Europa niet voor een dergelijke regeling zou kiezen, zouden we onze ondernemingen een ernstige handicap bezorgen. Bovendien zouden we op die manier zeker niet de doelstelling, namelijk voorkomen dat bepaalde wapens in verkeerde handen vallen, bereiken. Een te strenge regeling lijkt me dan ook zinloos. Ik pleit ervoor om naar een Europese aanpak te streven. Ik veronderstel dat de minister hier in haar antwoord dieper op zal ingaan.

De heer Jan Roegiers: Wat de tweede vraag van de heer Glorieux betreft, wil ik even verwijzen naar een schriftelijke vraag die ik in september 2005 over hetzelfde onderwerp heb gesteld. Indien dit de overige leden van deze commissie interesseert, kan ik deze vraag en het antwoord van de minister laten kopiëren en ronddelen. In haar antwoord heeft de minister toen alvast een overzicht van de toepassingen van de catch-allclausule van de regionalisering tot september 2005 gegeven. Het staat de minister natuurlijk vrij dit hier nog eens te herhalen.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, ik zal eerst de vijf vragen van de heer Glorieux beantwoorden. Ik wil er wel op wijzen dat de derde vraag betrekking heeft op het verstrekken van numerieke en statistische informatie. De bijkomende vragen van de heer Loones zal ik bij de behandeling van de volgende vraag om uitleg van de heer Glorieux beantwoorden.

Het is niet de bedoeling de catch-allclausule in de federale wet van 5 augustus 1991 te wijzigen. Het moratorium op een Vlaams decreet betreffende de wapenhandel is op 1 mei 2005 verstreken. We werken momenteel aan een nieuw decreet om de federale wet te vervangen. We onderzoeken in welke mate sommige bepalingen in de federale wet al dan niet moe-

ten worden aangepast. Het is echter niet de bedoeling om in het nieuw Vlaams decreet niet in een catch-all-clausule te voorzien of om in een soepeler clausule te voorzien, maar wel om de toepassingsmodaliteiten nauwkeuriger te omschrijven. De concrete uitwerking van deze modaliteiten maakt het voorwerp uit van een debat dat nog in het Vlaams Parlement moet worden gevoerd. De toepassingsmodaliteiten zullen uiteraard compatibel met het Vlaams vredesbeleid zijn.

Volgens het KB van 8 maart 1993, bijlage, categorie 2, afdeling 1, onderafdeling 19, vallen 'andere uitrustingen en ander materieel, bestemd voor het ondersteunen van militaire acties' onder het begrip wapen. Sinds 1992 maakt de administratieve praktijk geen onderscheid tussen het type uitrusting of het type materieel.

Daarenboven wordt het begrip 'bestemd voor het ondersteunen van militaire acties' in de meest ruime zin geïnterpreteerd. Dat houdt in dat elke aanvraag voor uitvoer of doorvoer naar een ministerie van defensie, een leger of een instelling die ervan afhangt, onder vergunning wordt gesteld via de catch-all-clausule.

Het aantal vergunningen dat op basis van de catch-all-clausule werd verleend sinds de overheveling van de bevoegdheden naar het Vlaamse Gewest, werd opgenomen in het antwoord op schriftelijke vraag 87 van 23 september 2005 van de heer Roegiers. Het overzicht in het antwoord gaf per jaar het totale aantal uitvoervergunningen die op basis van de catch-all-clausule werden verleend, evenals het aantal per land van bestemming en voor welke producten de vergunningen verleend werden. Deze tabellen werden aangevuld met de waarde per land en met de totale waarde van de vergunningen die op basis van de catch-all-clausule werden toegekend.

In het antwoord op de schriftelijke vraag van 23 september 2005 van de heer Roegiers, moet het totale aantal vergunningen in 2004 worden gelezen als 111 in plaats van 112. Dat is een materiële rechtzetting. Zo moet ook het totale aantal vergunningen voor de eerste 8 maanden van 2005 worden gelezen als 76 in plaats van 67 – blijkbaar had de computer last van dyslexie. Ook moet de eerste helft van 2005 worden gelezen als de eerste 8 maanden van 2005.

Ik heb de administratie opdracht gegeven om de gegevens verder aan te vullen tot eind december 2005.

Sinds de regionalisering werden voor het jaar 2003 103 uitvoervergunningen verleend, voor een totale waarde van 203.050.873,86 euro. Hiervan tellen we 63 catch-allvergunningen, die een totale waarde hebben van 126.880.307,09 euro. Voor het jaar 2004 werden 225 uitvoervergunningen verleend, voor een totale waarde van 264.756.853,30 euro. Hiervan zijn er 111 catch-allvergunningen, die een totale waarde hebben van 142.921.070,87 euro. Voor de eerste 8 maanden van 2005 werden 107 uitvoervergunningen verleend, voor een totale waarde van 132.524.013 euro. Hiervan tellen we 76 catch-allvergunningen, die een totale waarde hebben van 86.531.599 euro.

De huidige implementatie van de catch-allclausule verschilt niet van die van de federale overheid van voor de overheveling van de bevoegdheden naar het Vlaamse Gewest. Volgens de huidige federale wet vallen de hoogtechnologische producten die voorkomen in de bijlage van het koninklijk besluit van 8 maart 1993 onder een vergunning volgens de wapenwet. De hoogtechnologische producten die vallen onder verordening EU1334/2000 worden bij de uitvoer buiten de EU alleszins onder vergunning gebracht in hoofde van deze verordening en een klein gedeelte zelfs bij uitvoer buiten de EU en naar andere lidstaten.

Andere hoogtechnologische producten die niet onder de wet van 5 augustus 1991, noch onder de EU-verordening vallen, kunnen toch onder de vergunning worden gebracht, indien ze beantwoorden aan de toepassingsmodaliteiten van de catch-allclausule uit de federale wet.

De voorzitter: Mevrouw de minister, ik stel voor dat het overzicht van de catch-allvergunningen, die na het antwoord op mijn schriftelijke vraag werden verleend, in bijlage aan de handelingen worden toegevoegd.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mevrouw de minister, ik ben heel blij dat u expliciet zegt dat u niet van plan bent de catch-allclausule te schrappen, maar wel dat u de toepassingsmodaliteiten wilt verfijnen. Uit uw eerdere uitlatingen meende ik op te kunnen maken dat dat wel het geval zou zijn. Ik ben blij dat u heel expliciet zegt dat de catch-allclausule behouden zal blijven.

Ik blijf nog een beetje op mijn honger zitten wat betreft het concrete dossier van de uitvoer van de

isostatische persen naar Iran. Waarom hebt u die uitvoer niet onder de catch-allclausule laten vallen? U hebt gezegd dat zaken die worden geleverd aan instellingen die afhangen van een ministerie van defensie onder de catch-allclausule vallen. Dat is het geval voor het Iraanse bedrijf Iran Aircraft Manufacturing Industrial Company. In een officiële publicatie van Iran staat: 'It was at the doorstep of Iran Aircraft Industries Company, affiliate to the ministry of Defence and Armed Forces Logistics, to manufacture Iran's first aircraft'.

In een andere tekst die je gewoon van het internet kunt plukken, staat duidelijk dat het bedrijf militaire toestellen maakt, onder andere de combat helicopter en 'modern unmanned vehicles', dus onbemande luchtvaartuigen. Ik veronderstel dat daar ook raketten mee bedoeld worden. Er wordt ook expliciet gezegd: 'The important point is that HESA plays its significant role for the armed forces by providing necessary aerial systems to them.' Verder luidt het nog: 'HESA has industrial and commercial ties with most industries affiliated to the ministry of Defense.' Het is duidelijk dat het hier gaat om een bedrijf dat valt onder de voorwaarde van de catch-allformule. Mijn concrete vraag is dan ook hoe het komt dat die pers niet onder de catch-allclausule viel.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Ik stel vast dat de heer Glorieux een vervolg wil breien aan de vergadering van anderhalve week geleden.

De vergunning die is aangevraagd voor die pers, is geweigerd. Wat de niet-vergunningsplichtige pers betreft, is een attest afgeleverd waarop duidelijk en met zoveel woorden staat dat het van nul en generlei waarde is als de bestemming militair van aard zou zijn.

Voor het overige hebben wij nooit een vergunningsaanvraag ontvangen voor de toepassing van een catch-allclausule.

De voorzitter: Mijnheer Glorieux, het is niet de bedoeling om de discussie van anderhalve week geleden opnieuw te openen.

De heer Eloi Glorieux: Ik ben tijdens de interpellatie niet verder gegaan omdat volgens de agenda deze vraag onmiddellijk na de interpellatie zou worden behandeld. Het debat is toen afgesloten na de inter-

pellatie. Het is dan ook logisch dat ik die vraag nu herhaal.

Mevrouw de minister, uw antwoord voldoet trouwens niet. Ten eerste vind ik het eigenaardig dat u zegt dat u een attest aflevert dat hoe dan ook geen waarde heeft. Waarom schaffen we die attesten dan niet gewoon af? Ten tweede – en veel belangrijker – gaat het hier effectief om een niet-vergunningsplichtige pers. Daar moest dus geen vergunning voor aangevraagd worden. Voor om het even welk civiel product dat naar dat bedrijf wordt uitgevoerd, moet geen vergunning worden aangevraagd. Als het product naar een militair bedrijf gaat, valt het onder de catch-allclausule. En dat is hier duidelijk niet gebeurd. U hebt een attest afgeleverd dat langs de douane kon passeren, tenzij het werd uitgevoerd naar een militair bedrijf. Mevrouw de minister, u wist dat het naar een militair bedrijf ging op het ogenblik dat u het attest afleverde. Op dat moment had u de catch-allclausule moeten toepassen.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer Glorieux, ik raad u aan het verslag van anderhalve week geleden te lezen. Dan zou u weten dat dergelijke attesten niet worden afgeleverd met als mededeling dat ze van nul en generlei waarde zijn. Ik heb gezegd dat op die attesten staat dat de producten niet vergunningsplichtig zijn, maar dat een dergelijk attest van nul en generlei waarde is indien de bestemming militair van aard is.

Deze attesten zijn geen vergunningen maar algemene administratieve statements die worden afgeleverd op basis van de technische specificaties verstrekt door de aanvrager, en die geen betrekking hebben op een welbepaalde uitvoer op een welbepaalde datum naar een welbepaald land. Het zijn algemene attesten.

Tot slot, en ook dat heb ik anderhalve week geleden al gezegd, is het controleren van goederen de taak van de douane. Ik zou u het verslag van anderhalve week geleden kunnen voorlezen, maar ik ga dat niet doen. Het kan inderdaad niet dat de douane ervan uitgaat dat die administratieve attesten aanwezig zijn en er dus geen aandacht meer aan schenkt. Ik heb dan ook aan de administratie Buitenlands Beleid gevraagd om te onderzoeken of die attesten niet kunnen worden afgeschaft. Ook dat heb ik u anderhalve week geleden meegedeeld.

De heer Eloi Glorieux: Mevrouw de minister, ik heb anderhalve week geleden heel goed geluisterd, maar

dat verklaart nog steeds niet waarom de catch-all-clausule niet is toegepast.

De voorzitter: Mijnheer Glorieux, als u nog bijkomende vragen wilt stellen, stel ik voor dat u een nieuwe vraag indient.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de IWT-richtlijn over steun aan onderzoeksprojecten met een mogelijke militaire affiniteit

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, kortweg IWT, verleent financiële en logistieke steun aan technologische innovatieprojecten in Vlaanderen. In 2004 bedroeg die financiële steun volgens het activiteitenverslag van het IWT ongeveer 250 miljoen euro. Om tegemoet te komen aan de verzuchtingen van het parlement heeft de toenmalige minister-president al in 1994 een IWT-richtlijn over steun aan militaire onderzoeksprojecten uitgevaardigd. In april 1999 heeft minister-president Van den Brande, na een parlementair initiatief van onder meer mevrouw Verwimp en de heren Sleenckx en Bogaert, die richtlijn geactualiseerd en verfijnd. Als gevolg daarvan werd aan de voorzitter en de directeur-generaal van het IWT een brief gestuurd met aangepaste richtlijnen over steun aan onderzoeksprojecten met een mogelijke militaire affiniteit.

In deze omzendbrief staat het volgende: ‘Zowel voor wat betreft de steun aan de diverse projectvormen van wetenschappelijk onderzoek en technologische ontwikkeling, als wat betreft de financiering van onderzoeksmandaten, wenst de Vlaamse Regering de ondersteuning uit te sluiten van projecten en mandaten die rechtstreeks leiden tot toepassingen in wapens en wapensystemen, munitie en speciaal voor militair gebruik dienstig materieel en daaraan verbonden technologie.’

Bij de beoordeling van de individuele dossiers moet het IWT een geijkte procedure volgen, in drie stap-

pen. Indien het IWT vaststelt dat een ingediend dossier een mogelijke militaire affiniteit heeft, dan moet het aanvragende bedrijf of onderzoekscentrum een bijkomende omstandige motivering en beschrijving van de civiele toepassingen van de technologie of van het niet-militaire karakter ervan geven. Vervolgens moet de raad van bestuur van het IWT zich in een specifiek advies uitspreken over de kwaliteit van deze motivering. Ten slotte wordt het dossier, samen met het advies van de raad van bestuur van het IWT, voorgelegd aan de bevoegde minister, die dan uiteindelijk een beslissing moet nemen.

De richtlijn van voormalig minister-president Van den Brande uit 1999 stipuleert ook dat er een clausule moet worden ingelast die voorziet in een mogelijke terugvordering van de steun, indien naderhand zou blijken dat de begunstigde de ontwikkelde kennis, technologie of het mandaat alsnog voor militaire toepassingen heeft aangewend. Het activiteitenverslag voor 2004 van het IWT leert ons dat in dat jaar heel wat IWT-steun werd verleend aan bedrijven zoals Barco en Alcatel. Zoals de heer Loones terecht stelde, heeft Barco heel wat fantastische producten, waar we allemaal volledig achter staan, maar ontplooit dit bedrijf ook deels activiteiten in de militaire sector. Deze onderdelen, waaronder beeldschermen, worden onder meer ingebouwd in militaire fregatten, duikboten, bommenwerpers en gevechtstoestellen zoals de Joint Strike Fighter. Ze zullen ook deel maken van het sturingssysteem van de Tomahawk-kruisraket.

Tijdens de vorige zittingsperiode werd minister Van Mechelen gevraagd of die richtlijn uit de regeerperiode van minister-president Van den Brande, uit 1999, die bepaalt dat er geen IWT-steun mag worden gegeven aan onderzoeksprojecten met een militaire affiniteit, nog werd toegepast. Minister Van Mechelen heeft geantwoord dat de richtlijn nog geldig was. Ook het IWT heeft verklaard dat het zich vooralsnog houdt aan de richtlijn en dat bij onderzoeksprojecten met een mogelijke militaire affiniteit expliciet groen licht moet worden gevraagd aan de voogdijminister, dus aan u, mevrouw de minister. Ik heb een e-mail gekregen van de heer Zeeuwts, de directeur van het IWT, waarin dit wordt gesteld.

Mevrouw de minister, is de IWT-richtlijn van minister-president Van den Brande uit 1999, met betrekking tot steun aan onderzoeksprojecten met een mogelijke militaire affiniteit, onder de huidige regering nog steeds van kracht, of werd deze richtlijn ondertussen ingetrokken of gewijzigd? Werden er

door het IWT, sinds de invoering van de richtlijn, bij de bevoegde minister dossiers met een mogelijke militaire affiniteit ingediend? Zo ja, werden deze dossiers door de minister goedgekeurd of werden ze afgewezen omwille van hun militaire karakter? Zou in de volgende jaarlijkse activiteitenverslagen van het IWT kunnen worden opgenomen hoe de IWT-richtlijn werd gevolgd, hoeveel dossiers met mogelijke militaire affiniteit er werden ingediend en hoe die werden afgehandeld? Het lijkt me interessant daar een overzicht van te kunnen krijgen.

Op welke wijze wordt eigenlijk gecontroleerd of het bedrijf de ontwikkelde technologie, kennis of mandaat waarvoor het IWT-steun heeft ontvangen, naderhand al dan niet aanwendt voor militaire toepassingen? Uit het verslag blijkt dat er heel wat projectsteun naar Barco View en Barco Vision gaat. Ik zie hier dat er 223.000 euro is gegaan naar de Barco Control Room Division, 509.000 euro naar Barco View voor 'real time video improvements', en vervolgens nog eens 309.000 euro naar Barco View. Het gaat dus over heel wat vrij grote bedragen voor projecten van Barco View en Barco Vision. Ik veronderstel dat de ontwikkeling van die beeldschermen daaronder valt. Hoe wordt hier gecontroleerd of Barco voor de beeldschermen die het nu gaat produceren voor de Joint Strike Fighter, niet heeft kunnen genieten van IWT-steun die aan het bedrijf werd gegeven voor minstens gelijkaardige projecten?

Werden er op basis van de clausule in de IWT-richtlijn reeds terugvorderingen verricht nadat was gebleken dat de begunstigde de ontwikkelde kennis, de technologie of het mandaat voor militaire toepassingen had aangewend? Kunt u garanderen dat de technologie en de producten, waarvoor onder andere Barco en Alcatel volgens het Activiteitenverslag 2004 van IWT steun hebben ontvangen, niet leiden tot toepassingen in wapens, wapensystemen, munitie en speciaal voor militair gebruik dienstig materieel en daaraan verbonden technologie? Kunt u ons garanderen dat de ontwikkeling van de beeldschermen voor de Joint Strike Fighter niet gesteund werd door het IWT?

In 2005 stelde u dat u een fonds voor prefinanciering van de 'non-recurring costs' van de militaire Airbus A400M wilde oprichten. Hoever staat het met dit rollend fonds? Is het al operationeel? Kreeg Barco steun van het rollend fonds voor zijn deelname aan het International Integrated Product Development Team dat instond voor de ontwikkeling van de Joint Strike Fighter? Impliceert dat – minstens in de geest van de wet – geen omzeiling van de IWT-richtlijn?

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mevrouw de minister, een klaar en helder antwoord van u zal nodig zijn. Ik merk dat de pers er een zootje van maakt.

In de visie van de N-VA is dit rollend fonds uitdrukkelijk bestemd voor burgerlijke luchtvaart. We hebben de maatregelen ten gunste van de Vlaamse luchtvaartindustrie van minister Van Mechelen van in het begin ondersteund. Ik begrijp dat het niet altijd even eenvoudig is om wetenschappelijk onderzoek af te bakenen, zeker niet over de latere bestemming ervan. We moeten deze houding wel principieel aannemen. We mogen het Forum voor Vredesactie – gelukkig bestaat dat – niet zomaar laten zeggen dat Vlaanderen zowel de A400 gesteund heeft als de investeringen in de Joint Strike Fighter. Ik hoop dat u dat kunt rechtzetten.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: De IWT-richtlijn van 1999 is een brief van toenmalig minister-president Van den Brande gericht aan de IWT-directie. Het IWT heeft sindsdien geen nieuwe brief ontvangen van de bevoegde minister. Op dit ogenblik worden de krachtlijnen van de brief van 1999 nog steeds gevolgd door het IWT bij de behandeling van projectvoorstellen.

Als een dossier een mogelijke militaire markt kan beogen, naast de primaire civiele toepassingen, wordt door het IWT steeds een nadere analyse gemaakt van deze militaire affiniteit, ook al vermeldt de aanvrager dat niet noodzakelijk van meet af aan in zijn dossieraanvraag. In dat geval beslist de raad van bestuur van het IWT onder voorwaarde van het akkoord van de voogdijminister. Het betreft hier in totaal een zeer beperkt aantal dossiers sinds 1999. Voor die dossiers werd groen licht bekomen vanwege de op dat moment bevoegde minister.

Het activiteitenverslag van het IWT bevat enkel die individuele projectinformatie die bij voorbaat kenbaar wordt gemaakt aan de aanvragers en waar ze ook expliciet hun akkoord van publicatie voor geven. De hierbij gevraagde evaluatie-elementen horen daar niet bij.

Het is vrijwel onmogelijk om voor elk valorisatietraject van onderzoeksresultaten langdurig te gaan retraceren en reconstrueren. Dat is eigen aan het proces van kennisopbouw. IWT-projecten zijn trouwens maar een eerste stap: valorisatie komt altijd

na het project. Momenteel wordt op het einde van elk gesteund project, naast een technisch verslag, een zogenaamd valorisatieverslag gevraagd waarin prognoses voor toepassing worden uiteengezet. Dit heeft tot doel na te gaan of er voldoende economische toegevoegde waarde in Vlaanderen zal worden gerealiseerd, zoals contractueel verplicht is voor projecten waarvan de resultaten ook in het buitenland kunnen worden toegepast. Als hierover een te grote onzekerheid bestaat, wordt dit proces na drie en na vijf jaar nogmaals herhaald. De eerste projecten die deze vorm van evaluatie zullen ondergaan, zijn pas afgelopen in 2005. Ik zal het IWT de opdracht geven om hierbij aandacht te besteden aan mogelijke valorisatie met militaire of dual-usetoeepassingen.

Het antwoord op de vraag of er op basis van de clause in de IWT-richtlijn reeds terugvorderingen werden verricht nadat was gebleken dat de begunstigde de ontwikkelde kennis, technologie of het mandaat toch voor militaire toepassingen had aangewend, is neen.

Er werden geen projecten gesteund die rechtstreeks bedoeld waren voor valorisatie in de vermelde toepassingen.

Het op te richten rollend fonds zal dienen voor de prefinanciering van de zogenaamde non-recurring costs van innovatiegerelateerde projecten in hoogtechnologische en vooruitstrevende industrieën, zoals luchtvaart, ruimtevaart, nieuwe materialen en andere. Eigen aan deze industrieën zijn de complexe innovatieprocessen die een zeer lange voorfinancieringsperiode eisen. In dergelijke innovatieprocessen wordt de industrie geconfronteerd met periodes van intensieve investeringen die pas op een veel later tijdstip tot opbrengst leiden.

Deze investeringen en kosten worden in het financiële jargon non-recurring costs of NRC's genoemd. Deze term verwijst naar het feit dat de innovatie-investeringen zeer specifiek zijn en sterk gerelateerd aan een eindproduct of een beperkt gamma. Daardoor is het rendement zeer sterk afhankelijk van het mogelijke commerciële succes van dat ene eindproduct. Bankinstellingen zijn niet altijd bereid zulke projecten te prefinancieren. Het rollend fonds waarvan sprake, moet aan de betrokken bedrijven middelen kunnen verstrekken voor de prefinanciering van deze innovatieprocessen.

In tegenstelling tot wat uit de vraag zou kunnen worden afgeleid, is het NRC-fonds niet specifiek voor

de militaire Airbus A400M opgericht. Op de vergadering van 22 juli 2005 heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gehecht aan de oprichting van het NRC-fonds, als een dochtervennootschap van de Participatiemaatschappij Vlaanderen.

De Vlaamse Regering heeft ook beslist de minister bevoegd voor het economisch beleid te gelasten de nodige stappen te ondernemen inzake het Europese concurrentierecht. In het kader daarvan werd dit dossier op 28 oktober 2005 formeel aangemeld via de permanente vertegenwoordiger en werd het op 9 november 2005 door de Europese Commissie geregistreerd. Op 12 januari 2006 heeft de Europese Commissie om bijkomende informatie verzocht. De bijkomende vragen dienen te worden beantwoord voor 9 maart 2006.

Aangezien het NRC-fonds zal worden opgericht onder de vleugels van de PMV, valt dit buiten de voornoemde IWT-richtlijn, die werd opgezet voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten die door het IWT kunnen worden ondersteund. Tijdens de vergadering van 22 juli 2005 waarop de oprichting van het NRC-fonds werd goedgekeurd, is binnen de Vlaamse Regering afgesproken dat voor de financiering van projecten vanuit het NRC-fonds die vallen onder de toepassing van de wapenwet, de financiering pas zal worden vrijgegeven nadat een licentie is afgeleverd waarin ook de voorgeschreven ethische beschouwingen in overweging worden genomen.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat de richtlijn nog altijd geldt. Ik hoop dat ze ook in de toekomst van toepassing blijft.

U zei dat het NRC-fonds niet specifiek is opgericht voor de militaire Airbus. Dat klopt, maar kan het gebruikt worden om de non-recurring costs van de militaire Airbus te financieren, of is dat uitgesloten? Kan het NRC-fonds voor de financiering van de ontwikkelingskosten van de Barco-schermen voor de Joint Strike Fighter gebruikt worden?

Het klopt dat het fonds buiten het domein van de IWT-richtlijn valt, maar als het fonds wordt gebruikt om wel de ontwikkeling van militaire producten te financieren en te steunen, dan is dat ten minste strijdig met de geest van de IWT-richtlijn. Kan en zal dit fonds worden gebruikt voor de non-recurring costs van de militaire Airbus en om de ontwikkelings-

kosten van de Barco-schermen voor de Joint Strike Fighter te bekostigen?

Minister Fientje Moerman: Het zou inderdaad gebruikt kunnen worden voor de A400M. Dat spruit voort uit het antwoord dat ik u heb gegeven. De eventuele financiering, van zodra we in dat stadium komen, is afhankelijk van het verlenen van een licentie indien de genoemde producten onder de toepassing van de wapenwet kunnen vallen. Hetzelfde geldt voor de beeldschermen. Als ze door het NRC-fonds kunnen worden gefinancierd, dan geldt net dezelfde voorwaarde en net dezelfde toepassing.

Er bestaat zoiets als Europees mededingingsrecht. Als een lidstaat een bepaald mechanisme ontwikkelt dat hetzij een rechtstreeks subsidiemechanisme kan zijn, hetzij een onrechtstreeks subsidiemechanisme door bepaalde zaken te prefinancieren, dan moet dat altijd worden aangemeld bij de Europese Commissie om na te gaan of het compatibel is met de Europese mededingingsregels.

We zitten in die procedure en we hebben een dossier ingediend bij de Europese Commissie, die bijkomende vragen heeft gesteld waarop we uiterlijk op 8 maart moeten antwoorden. Pas als we groen licht krijgen van de Europese Commissie dat dergelijke regeling mogelijk is, kunnen we verder gaan met de uitwerking en het operationaliseren ervan. Mochten we dergelijke regeling toepassen en operationaliseren zonder groen licht en achteraf zou dan blijken dat het ontwikkelde mechanisme en de daaruit voortvloeiende steun strijdig is met de Europese mededingingsregels, dan moet worden overgegaan tot terugvordering van ten onrechte verleende steun. Dat is natuurlijk een element van rechtsonzekerheid en voor niemand wenselijk, los van het feit dat het strijdig is met het Europese recht. Daarom moeten we ons eerst aanmelden en wachten op groen licht. Als het mechanisme dat wordt voorgesteld compatibel wordt geacht met de mededingingsregels, dan kan worden voortgegaan met de uitwerking.

De heer Eloi Glorieux: Ik geloof u op uw woord als u zegt dat het nog niet is gebeurd.

Minister Fientje Moerman: U hoeft me niet op mijn woord te geloven.

De heer Eloi Glorieux: Ik doe dat toch.

Minister Fientje Moerman: We hebben ons aangemeld bij de Europese Commissie en de procedure loopt momenteel.

De heer Jan Loones: Mevrouw de minister, als er groen licht komt, zullen we het dan doen?

Minister Fientje Moerman: Als er groen licht komt, wordt er een NRC-fonds ontwikkeld en zal de financiering vanuit dat fonds gebeuren volgens de voorwaarden uit de goedkeuring van de Vlaamse Regering van 22 juli 2005. Dat betekent dat als het gaat om producten die onder de wapenwet vallen, de toekenning van financiering afhangt van de normale voorwaarden voor het verlenen van een licentie. Daar vallen ook ethische criteria onder.

De heer Jan Loones: Het gaat dus helemaal niet over die twee dossiers. U vraagt een algemene toelating?

Minister Fientje Moerman: Op dit ogenblik gaat het nergens over. Het NRC-fonds is niet operationeel. We hebben de geplande structuur aangemeld bij de Europese Commissie. Het is nu wachten op groen licht om het mechanisme te ontwikkelen. Pas dan kan het worden geïmplementeerd.

De heer Eloi Glorieux: Het is duidelijk dat het er nog niet is, maar het zou kunnen in de toekomst. Daar komt het op neer. Ik kan daar misschien over een paar maanden een nieuwe vraag over stellen. Elk neemt hierin een eigen standpunt in. Ik pleit in elk geval voor een attitude waarbij de Vlaamse overheid geen steun verleent aan de ontwikkeling en productie van militaire apparatuur of technologie. Ik vraag dan ook dat er verder wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een vredeseconomie. Er is een tijd geleden beslist om de bevoegdheid met betrekking tot wapenexport te regionaliseren. Heel veel Vlamingen hadden toen de hoop dat de Vlaamse attitude die fundamenteel verschilt van de Waalse, zou reflecteren in het beleid. Het is niet meer dan logisch dat er maatregelen worden genomen opdat het fonds enkel voor civiele producten en ontwikkelingen wordt aangewend, en niet voor de ontwikkeling van militaire technologieën, producten en materialen. Dat is een fundamentele ethische keuze. Elke partij moet daarin een standpunt bepalen, maar ik denk dat dat van Groen! duidelijk is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de geplande aankoop van AIV's door het Belgische leger en de economische compensaties hiervoor

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn vraag dateert van 25 januari, en ondertussen heeft de federale regering beslist om 242 AIV's voor het Belgische leger aan te kopen. Ik zal me niet uitspreken over de zin of onzin van die aankoop, hoewel ik er mijn bedenkingen bij heb. We hebben er echter niets over te zeggen.

De vier leveranciers die in de running waren, boden compensaties aan. Uit het dossier blijkt dat de voornameste compensatie naar Wallonië gaat omdat een deel van de pantservoertuigen wordt uitgerust met een 90-millimeterkanon dat enkel wordt gefabriceerd door het Luikse CMI. Mowag gaat zelfs zo ver door een extra bestelling van 100 geschutstorens met een 90-millimeterkanon te plaatsen bij CMI. Dan is er ook nog de Waalse firma Mecar die de enige zou zijn die 90-millimetermunitie fabriceert. Het is dus een dossier dat op maat van Wallonië is geschreven.

Verdere bestellingen die eventueel volgen en waar Vlaanderen hopelijk een graantje van kan meepikken, zouden gaan via Barco en OIP. Mevrouw de minister, de federale regering heeft de beslissing genomen en Vlaanderen mag rekenen op minstens 60 percent van de compensaties. Bent u betrokken bij de onderhandelingen voor wat betreft de economische compensaties? Het is de FOD Economische Zaken die de evaluatie van de compensaties maakt. Op welke compensaties kan Vlaanderen rekenen in dit dossier, zowel procentueel als in reële cijfers? Hebben Barco en OIP de mogelijkheid om dankzij deze bestelling nieuwe producten te ontwikkelen, of gaat het enkel om de inbouw van reeds bestaande producten?

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, het ontgoocht me zeer dat de huidige federale regering de attitude van de vorige paars-groene regering om geen compensaties aan militaire bestellingen te kop-

pelen, ongedaan maakt. Het spel van de compensaties wordt opnieuw volop gespeeld, en ik betreur dit ten zeerste.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Goethem, aangezien het om federale materies gaat, ben ik bij de onderhandelingen over de economische compensaties in het AIV-dossier niet betrokken. De evaluatie van de door de bedrijven ingediende voorstellen werd gemaakt door de directie Luchtvaart, Defensie, ICT van het algemeen bestuur Economisch Potentieel van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie.

Uit de beslissing van de federale ministerraad kan worden opgemaakt dat Vlaanderen mag rekenen op 55 tot 65 percent van de compensaties. Aangezien een bedrag van minstens 100 percent als compensatie werd bedongen, moeten de percentages worden berekend op het volledige contractbedrag van 707 miljoen euro.

De vraag naar het type producten dat Barco en OIP zullen kunnen leveren, dient u gezien de bevoegdheidsverdeling te stellen aan de federale minister van Economie.

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. U verbaast me wel een beetje met uw antwoord op mijn derde vraag. We zijn tenslotte bevoegd voor economie, buitenlandse handel, innovatie en wetenschappelijke ontwikkeling. Ik had dan ook gedacht dat u daarvan minstens op de hoogte was geweest.

Minister Fientje Moerman: Die bedrijven hoeven ons niet mee te delen waarmee ze bezig zijn. Ze zijn in dit dossier met niets aan ons gelinkt. Het staat u vrij om dat bij hen op te vragen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Deckmyn tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de weigering van de minister van Defensie om het aandeel van de Vlaamse luchtvaartindustrie in de bouw van de Airbus A400M te verhogen

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het A400M-dossier is daarnet al even aan bod gekomen. De heer Loones stelde hierover in het recente verleden een vraag om uitleg waarbij ik me heb aangesloten.

In uw antwoord ging u een aantal engagementen aan, en ik ben dan ook benieuwd naar de stand van zaken. We vernamen immers via de media dat u bijzonder teleurgesteld was na een vergadering over dit dossier omdat u blijkbaar niet zwaar genoeg had kunnen wegen. Met deze vraag om uitleg wil ik graag horen welke conclusies u zult trekken uit deze laatste ontwikkelingen.

Naar aanleiding van de ondervertegenwoordiging van de Vlaamse bedrijven in het dossier van het nieuwe vrachtvliegtuig A400M, vond er onlangs – zoals ik al zei – een teleurstellende vergadering plaats tussen de vertegenwoordigers van de verschillende regeringen in dit land. U beloofde zich naar aanleiding van diverse vragen in deze commissie ertoe engageren dat Vlaamse bedrijven zouden kunnen meedingen naar onderhoudscontracten voor de opvolger van de C130.

Het zogenaamde Opvolgingscomité dat de dossiers voor participatie in dit contract behandelt, is ondertussen samengekomen, maar het resultaat is bijzonder teleurstellend. Via de krant vernamen we dat de Vlaamse overheid ontzet is over het feit dat driekwart van de contracten naar Waalse bedrijven gaat. Nochtans kon u op voorhand vermoeden dat dit zo zou blijven. De heer Karel Vervoort van de luchtvaartorganisatie FLAG beschuldigde minister Flahaut er onlangs van de Vlaamse inbreng gewoon te saboteren door het dossier te monopoliseren en geen openheid te creëren. Hij noemde het Opvolgingscomité bij voorbaat al een lachertje, en hij krijgt blijkbaar geen ongelijk.

Zoals beloofd stuurde u een brief naar federaal minister van Landsverdediging, de heer Flahaut,

om hem de stand van zaken weer te geven en te wijzen op het feit dat het Vlaamse aandeel in dit dossier slechts 28,8 percent bedroeg. U stelde dat dit niet overeenstemde met het economisch belang van Vlaanderen, maar blijkbaar vindt u als voormalig federaal minister weinig gehoor bij uw federale collega's. Van ministers van PS-signatuur, zoals de heer Flahaut, verbaast me dat niet. Dat partijgenoten van u, zoals premier Verhofstadt en minister Verwilghen, de belangrijke vraag om steun in dit dossier met onvoldoende gewicht in de goede richting kunnen sturen, stemt echter tot nadenken.

Naar aanleiding van het sturen van deze brief stelde u vorig jaar dat uw reactie natuurlijk afhankelijk was van het antwoord van minister Flahaut. U zei ook dat de kans bestond dat de Vlaamse Regering zich in de toekomst niet langer tot de informele kanalen zou beperken, maar ook formele kanalen zou gebruiken. Als gevolg van de teleurstellende vergadering met de vertegenwoordigers van de andere regeringen, bent u eigenlijk op dat punt aanbelaand. We konden op voorhand weten dat minister Flahaut zou weigeren om op de Vlaamse verzuchtingen inzake het Airbus-dossier in te gaan. Op zich was dit zelfs geen nieuw gegeven, maar er werd onvoldoende op deze wetenschap geanticipeerd.

Het is duidelijk dat de Vlaamse meerderheidspartijen er niet in slagen om een logische grotere vertegenwoordiging van de Vlaamse bedrijven in dit dossier te bewerkstelligen. Deze situatie zorgt voor heel wat wrevel in het Vlaamse bedrijfsleven. Hoe kunnen Vlaamse bedrijven nog vertrouwen hebben in de Vlaamse en de federale overheid als ze vaststellen dat in dergelijke dossiers louter beslist wordt op basis van communautaire gronden?

Mevrouw de minister, kan de Vlaamse Regering dit dossier voorsnog in een andere, voor Vlaamse bedrijven gunstige richting sturen? Welke beslissingen hebt u hieromtrent reeds genomen? Voor VOKA blijkt de maat nu vol. We zien dat het Vlaamse bedrijfsleven het niet echt goed doet, en daarom begrijp ik de reactie van VOKA. Hebt u naar aanleiding van deze recente feiten reeds gecommuniceerd met het bedrijfsleven in het algemeen en met de betrokken bedrijven in het bijzonder? Zult u zich naar aanleiding van deze nieuwe feiten, zoals u vorig jaar stelde, niet langer tot de informele kanalen beperken, maar ook de formele kanalen gebruiken? Welke formele kanalen werden reeds gebruikt? Welke mogelijke formele kanalen hebt u ter beschikking?

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mevrouw de minister, ik sluit me bij de vraag aan, hoewel we tijdens het vorige gesprek hebben gezegd dat we niet meer over de A400M zouden spreken. Dit dossier is mismeesterd. We hebben het geërfd toen het al totaal verbod was. We interpellieren en stellen er vragen over sinds 2001, maar het blijkt niet meer recht te zetten.

U bent de eerste minister die is gecompimenteerd door Karel Vervoort van de FLAG – en dat betekent iets in deze omstandigheden. Ik heb twee krantenartikels bij. U hebt zelf opnieuw hoop gegeven door zelf het heft in handen te nemen. Dat staat in een artikel van 13 oktober in De Standaard, namelijk ‘Vlaanderen trekt zelf naar Airbus Military’. U bent met 28 Vlaamse bedrijven naar de bouwer in Toulouse getrokken. Er staat in dat minister Moerman teleurgesteld is. Er staat gelukkig geen teleurgestelde foto van u bij, maar wel één van een nors kijkende minister Flahaut, wat sprekend is in die context.

Uw teleurstelling was nochtans gewettigd. Het was een te belonen inspanning, alleen al voor de opvolging, met name de trainingscontracten en de onderhoudscontracten. Het was een remedie voor de dingen die nog te regelen waren, en dat is dan nog mislukt. Ik heb me ook geërgerd aan het gebrek aan steun dat u hebt ondervonden. Het staat ook met zoveel woorden in de persartikels. Er worden mensen vernoemd. Het ging over kabinetsmedewerkers van minister Moerman en minister Flahaut, maar ook bij premier Verhofstadt, minister Van den Bossche, minister Verwilghen en de Brusselse en Waalse ministers van Economie vond Vlaanderen geen steun.

Mevrouw de minister, we moeten spreken over een dossier van de toekomst. Bij de vorige vragen hebben we al verwezen naar de A350 en de geruchten in verband daarmee. Intussen zijn dat programma en de principes van de Belgische participatie door de federale ministerraad goedgekeurd. In een persbericht van 14 oktober 2005 wordt aangekondigd dat er met de gewesten onderhandelingen worden gevoerd om een nieuw samenwerkingsakkoord af te sluiten.

We hebben toen gezegd, mede op instigatie van de FLAG, dat Vlaanderen geen samenwerkingsakkoord moet afsluiten: in principe is het onze bevoegdheid. We kunnen evengoed zelf het heft in handen nemen. U hebt toen gezegd: ik sluit geen slecht akkoord af. Ik zou graag van u de evolutie in dit dossier horen. Ik

veronderstel dat dit nog hangende is en er nog geen akkoord is afgesloten.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Geachte leden, voor de bouw van de A400M werd reeds 95 percent toegevoegd, terwijl voor het geïntegreerde logistieke concept de strategische beslissingen nu moeten worden genomen. Op 5 december 2005 heb ik de voorstellen van de Vlaamse bedrijven overgemaakt aan Airbus Military in Toulouse. Op 23 januari 2006 heeft Airbus Military ons een werkbezoek gebracht. Tijdens het eerste gedeelte van dit bezoek waren de voornaamste Vlaamse bedrijven aanwezig waarvan ik de voorstellen in Toulouse had overgemaakt. Op deze vergadering van 23 januari is meegedeeld dat de technische departementen van Airbus de Vlaamse voorstellen en competenties van de betrokken bedrijven nog verder aan het evalueren zijn. Derhalve kunnen Vlaamse bedrijven zich nog verder kwalificeren, wat aanleiding kan geven tot toelieferingen in diverse Airbusprogramma's. Er zijn nu goede contacten gelegd, maar voor de A400M zelf zijn de mogelijkheden vrij beperkt omdat 95 percent voor de bouw van het toestel is toegewezen.

Eveneens op 23 januari 2006 heeft Airbus Military in een tweede gedeelte van de vergadering de globale benadering van het zogeheten geïntegreerde logistieke concept uiteengezet. Tijdens deze vergadering hebben Sabena Flight Academy en Sabena Technics hun mogelijkheden aan Airbus Military kunnen uiteenzetten. Airbus Military heeft erop aangedrongen dat België als partnerland zijn opties kenbaar zou maken voor de logistieke ondersteuning. Deze mededeling moet gebeuren door de minister van Defensie die België als partnerland vertegenwoordigt.

Op de vergadering van 23 januari 2006 waren de voornaamste betrokken bedrijven zelf aanwezig. Eveneens was de FLAG aanwezig als vertegenwoordiger van de Vlaamse bedrijven die actief zijn in de lucht- en/of ruimtevaart.

Op 8 december 2005 heb ik een brief geschreven aan de minister van Defensie waarin ik hem heb gevraagd als nationaal vertegenwoordiger van België in het A400M-programma de stelling te vertolken dat België ernaar zou streven een deel van de training en het onderhoud in België te laten uitvoeren. Op 9 januari 2006 gaf de minister van Defensie in de vergaderingen met het OCCAR aan een zo breed mogelijke gemeenschappelijke ondersteuning te promoten.

Op de derde vergadering van het opvolgingscomité van de A400M op 25 januari 2006 heeft het Vlaamse Gewest nogmaals aangedrongen bij de minister van Defensie om te melden dat België als partnerland in het kader van deze globale logistieke ondersteuning ernaar streeft een nationaal of Europees trainingscenter en een regionaal onderhoudscentrum in België uit te bouwen. Twee partners, Sabena Flight Academy en Sabena Technics, werden daarbij naar voren geschoven door het Vlaamse Gewest. Hierop werd geantwoord dat de strategische opties nog moeten worden besproken en dat Defensie daarom voorlopig nog alle sporen wenst open te houden. Daarenboven moet over de Vlaamse voorstellen overlegd worden met de andere gewesten.

Op 30 januari 2006 heeft het kabinet van de premier de aandacht van Defensie getrokken op de Vlaamse voorstellen. Op 31 januari 2006 heeft Defensie gesteld dat de twee voornoemde bedrijven het best synergieën zoeken met andere industriële partners. De bedrijven onderzoeken nu de mogelijkheid van een transnationale samenwerking.

Op 1 februari 2006 heb ik van de minister van Defensie een brief ontvangen waarin hij voorstelt het economisch gedeelte van de globale ondersteuning, in tegenstelling tot het strategisch gedeelte, in samenspraak met de FOD Economie te behandelen. De vertegenwoordigers van de FOD Economie en van minister Verwilghen hebben trouwens op 23 januari 2006 de vergadering met de vertegenwoordigers van Airbus Military bijgewoond.

Het is de bedoeling van de partnerlanden de logistieke ondersteuning in een zogeheten memorandum of understanding vast te leggen. De regionale economieën zijn hierbij niet vertegenwoordigd. Bij ontstentenis van een vertegenwoordiging van het Vlaamse Gewest is het essentieel dat het door de minister van Defensie vertolkte standpunt met de gewesten wordt geconcentreerd. Uit de brief van de minister van Defensie van 21 november 2005 blijkt dat hij deze ondersteuning als een exclusief federale bevoegdheid beschouwt.

In de marge van deze discussie en niet tot dit specifiek dossier gelimiteerd, heb ik zopas een brief van de minister van Defensie ontvangen. In deze brief uit hij zijn voornemen om de informatiedoorstroming beter dan in het verleden te organiseren. Ik lees twee fragmenten voor: 'Afin d'enclencher la réaction proactive du monde industriel, il est à l'évidence néces-

saire qu'un canal de communication adapté soit mis en place afin de permettre la diffusion de l'information par les canaux compétents, tant de l'état fédéral que des régions' en 'J'ai demandé à mon département d'organiser une séance d'information qui se tiendra le mardi 7 mars 2006 à 13.30 heures et à laquelle seront conviés les représentants des différents ministres compétents. Cette réunion donnera un aperçu aussi complet et prospectif que possible des ambitions de la Défense dans les domaines de l'investissement au sens large et des grands programmes dans lesquels la Défense pourrait envisager de s'inscrire.'

Ik zal beide fragmenten even vertalen: 'Ten einde een proactieve reactie van de industriële wereld tot stand te brengen, is het evident dat het noodzakelijk is om een aangepast communicatiekanaal op poten te zetten om toe te laten dat er informatieverspreiding is door de daartoe geëigende en competente kanalen, zowel van de federale staat als van de regio's.' en 'Ik heb mijn departement gevraagd om een informatiesessie te organiseren op dinsdag 7 maart om 13.30 uur waar de vertegenwoordigers van de verschillende bevoegde ministers zullen worden uitgenodigd. Deze vergadering zal een zo compleet en toekomstgericht mogelijk schets geven van de ambities van Defensie in de domeinen van investeringen in de brede betekenis van het woord en van de grote programma's waarin Defensie zich zou kunnen inschrijven.' Dit is mijn vertaling van de brief.

Wat de bereidheid tot en de verspreiding van communicatie betreft, stellen we een algemene verbetering vast. Mocht blijken dat het gebruik van de formele kanalen niet tot de gewenste resultaten leidt en dat we andere wegen moeten bewandelen, vormt het Overlegcomité de volgende stap.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mevrouw de minister, tijdens de behandeling van de vorige interpellatie heb u duidelijk gemaakt dat we ons in de toekomst niet langer tot informele kanalen zouden beperken. U hebt net niet met uw vuist op tafel geslagen. U hebt bedreigd ook formele kanalen te zullen gebruiken. Op mijn vraag naar de formele kanalen die reeds zijn aangewend, hebt u als antwoord evenwel enkel een overzicht van de toen reeds gebruikte kanalen gegeven.

Ik vind het jammer te moeten vaststellen dat Vlaanderen te weinig op deze dossiers kan wegen. Het is

algemeen bekend dat minister Flahaut dit en andere dossiers heel goed afschermt. Hij zegt dat we synergieën moeten zoeken, dat we op zoek moeten gaan naar transnationale samenwerking en dat we de wil moeten hebben om tot betere relaties met de diverse regio's te komen. Het blijft echter bij woorden. De realiteit is heel anders.

We zijn niet veel wijzer geworden. Op een van mijn vragen heb ik nog geen antwoord gekregen. Welke maatregelen hebt u al genomen om in verband met dit dossier met het bedrijfsleven te communiceren? We hebben allemaal kunnen lezen dat VOKA teleurgesteld is. De minister heeft daarnet verwezen naar de bedrijven die bij dit dossier betrokken zijn. Ik vraag me af of er met het bedrijfsleven is gecommuniceerd. Ik vind dat de Vlaamse overheid het bedrijfsleven een signaal moet geven. In dit dossier is het verkeerd gelopen. We moeten de koe bij de horens vatten en een andere richting inslaan. Ik vind het belangrijk een dergelijk signaal te geven. Op deze vraag heb ik evenwel geen antwoord gekregen.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mevrouw de minister, het is ergerlijk dat deze aangelegenheid even Franstalig blijft als de eentalige brief die minister Flahaut u heeft gestuurd.

Het enige verheugende is dat hij een informatievergadering wil organiseren. Hij wil echter niet met u samenwerken, maar het bedrijfsleven proactief de kans bieden te reageren. Ik vind dit bijna vernederend. Hij doet dit voor het bedrijfsleven. Uit de inleiding van zijn brief blijkt dat het er hem niet om gaat een goed akkoord met de gewesten tot stand te brengen. Hij wil enkel de ondernemingen de gelegenheid bieden te reageren. Hierdoor geeft hij ook aan dat u betere contacten hebt met de Vlaamse ondernemingen in de luchtvaartsector dan hijzelf. Dat is toch ook al iets. Dat is de weg die we moeten bewandelen. Ik heb tijdens de verschillende interpellaties al verklaard dat we onze economische bevoegdheden meer moeten opnemen. Dit geldt uiteraard ook voor de luchtvaartsector. Indien blijkt dat de samenwerkingsakkoorden slecht blijven uitvallen, moeten we hiervan afstappen.

Mevrouw de minister, ik heb op een van mijn vragen geen antwoord gekregen. Hoe zit het met de A350? Is er vooruitgang geboekt? Worden onderhandelingen gevoerd? Gaat het goed of slecht met dit dossier?

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Ik zal met het laatste puntje beginnen. Er is nog geen samenwerkingsakkoord afgesloten. We voeren momenteel aftastende gesprekken. Of die gesprekken goed of slecht verlopen, is een kwestie van inschatting. Ze verlopen alleszins niet gemakkelijk. Ik veronderstel dat dit een duidelijk antwoord op de vraag is.

Mijnheer Loones, wat de door minister Flahaut voorgestelde vergadering betreft, moet ik u feliciteren. U bent blijkbaar de enige die het ironische aspect van de brief heeft begrepen. Het gaat hier echter niet om een vergadering met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, maar om een vergadering met vertegenwoordigers van de verschillende bevoegde ministers.

Mijnheer Deckmyn, wat de contacten met het bedrijfsleven betreft, wil ik erop wijzen dat ik de eerste en de enige ben die op een dergelijk gestructureerde manier en op quasi permanente basis met het Vlaams bedrijfsleven overlegt. Het Vlaams bedrijfsleven was aanwezig op de vergadering die ik met Airbus Military heb belegd. Ik ga er immers van uit dat we met zo weinig mogelijk tussenkanalen moeten werken. Het bedrijfsleven moet rechtstreeks horen wat de mogelijkheden zijn en hoe de programma's worden aangepakt. De vertegenwoordigers van het bedrijfsleven moeten de kans krijgen de juiste mensen te leren kennen en te ontdekken waar ze moeten zijn. Het gaat hier niet enkel om formele gesprekken, er is tevens nood aan informele contacten. Dit is allemaal goed gelukt.

We weten allemaal dat het A400M-dossier een slepend en belastend dossier is. Ik hoop dat we de logistieke kansen zullen kunnen aangrijpen. De logistieke ondersteuning is eigenlijk nog belangrijker dan de bouw van de vliegtuigen, want die betreft de opleiding van de piloten en het onderhoud van de toestellen. We mogen niet vergeten dat Sabena Technics voor het onderhoud van de C130, het huidige transportvliegtuig, instaat. Het zou beter zijn het onderhoud van het nieuwe vliegtuig door dezelfde firma te laten verzorgen. Anders zullen we geen stijging, maar een daling van de tewerkstelling moeten vaststellen van zodra het Belgisch leger de C130 niet langer gebruikt.

We stellen ons proactief op. Ons land krijgt het eerste nieuwe toestel pas in 2018 geleverd. Ik ben er evenwel

van overtuigd dat ik me niet al te proactief opstel. Andere landen krijgen hun toestellen al binnen een jaar of twee. De onderhouds- en opleidingsopties worden nu reeds genomen. We moeten bijgevolg zorgen dat we proactief optreden. De activiteiten in verband met onderhoud en opleiding blijven lopen zolang de toestellen operationeel zijn. Potentieel zijn deze activiteiten op lange termijn belangrijker dan de bouw van de vliegtuigen. Om die reden hecht ik veel belang aan de pogingen onze bedrijven in de geïntegreerde logistieke ondersteuning binnen te loodsen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

BIJLAGE

**Overzicht van de catch-allvergunningen
1 januari 2005 - 31 augustus 2005**

Overzicht van de catch-allvergunningen			
1 januari 2005 - 31 augustus 2005			
Land	Aantal	Waarde	Product
Australië	1	4.181.365,00 €	computerbeeldschermen, grafische generatoren en toebehoren
Duitsland	12	1.426.355,00 €	computerbeeldschermen met toebehoren
Frankrijk	4	10.079.200,00 €	computerbeeldschermen met toebehoren
	1	1.750.000,00 €	luchtvaartcomputerbeeldschermen met toebehoren
	1	2.400.000,00 €	grafische generatoren
Ierland	1	43.700,00 €	reserveonderdelen voor luchtvaartverlichting
India	9	550.968,00 €	computerbeeldschermen met toebehoren
Iran	1	19.140,00 €	telefooncentrale en toebehoren
Italië	3	1.158.000,00 €	computerbeeldschermen met toebehoren
Marokko	1	900.000,00 €	telefoonsysteem
Noorwegen	3	847.041,00 €	computerbeeldschermen met toebehoren
Oostenrijk	1	189.050,00 €	computerbeeldschermen met toebehoren
Pakistan	1	5.500,00 €	luchthavenverlichting
Polen	1	9.421,00 €	computerbeeldschermen met toebehoren
Singapore	1	128.874,00 €	computerbeeldschermen met toebehoren
Spanje	3	312.537,00 €	computerbeeldschermen met toebehoren
	1		grafische kaarten met toebehoren
Tanzania	1	189.641,00 €	delen en onderdelen van een telefooncentrale, ups, modems, micro-waves en zonnepanelen
Tsjechië	1	41.625,00 €	computerbeeldschermen met toebehoren
USA	1	53.034.600,00 €	luchtvaartcomputerbeeldschermen met toebehoren
	1		defensie en veiligheidscomputerbeeldschermen
Verenigd Koninkrijk	12	6.846.863,00 €	computerbeeldschermen met toebehoren
	1		onderdelen van een verplaatsbaar grondverlichtingstoestel voor de luchthaven
	1		reserveonderdelen van luchthavenverlichting
Zambia	1	120.000,00 €	telecommunicatiesysteem
Zuid-Afrika	2	30.477,00 €	computerbeeldschermen
	1		elektronische assemblages met toebehoren
Zuid-Korea	5	1.148.646,00 €	computerbeeldschermen met toebehoren
Zweden	3	618.796,00 €	computerbeeldschermen met toebehoren
Zwitserland	1	499.800,00 €	computerbeeldschermen met toebehoren
Totaal	76	86.531.599,00 €	

